

4. Куликов Н.В. Радиоэкология почвенно-растительного покрова / Н.В. Куликов, И.В. Молчанова – Свердловськ: УрО АН СССР, 1990. – 170 с.
5. Маргулис У.Я. Атомная энергия и радиационная безопасность / У.Я. Маргулис. – М.: Энергоатомиздат, 1988. – 224 с.
6. Орлов А.А. Интенсивность накопления цезию-137 видами живого напочвенного покрова дубовых и сосново-дубовых лесов в сугрудках Украинского Полесья / А.А. Орлов, В.П. Краснов // Проблемы экологии лесов и лесопользования в Полесье Украины. – вып. 4. – Житомир, 1996. – с. 25-30
7. Сельскохозяйственная радиоэкология./ Алексахин Р.М., Васильев А.В.; под. ред. Алексахина Р.М. – М.: Экология, 1992. – 400 с.
8. Чернобыльская катастрофа (Гл. ред. В.Г. Барьяхтар). - Киев, Наукова думка, 1996. – 575 с.

МАЛОВІДОМІ СТОРІНКИ АТОМНИХ АВАРІЙ

¹Чарторинський В. Ю., ²Газилишин Б. В.

¹начальник військово-медичної служби Управління Служби безпеки України в Тернопільській області, учасник ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС у 1986 році, полковник медичної служби у запасі.

²голова Тернопільського обласного комітету ветеранів ядерних випробовувань.

До написання цих рядків нас спонукала розповідь очевидця тих недалеких подій, які передували на весь світ відомій Чорнобильській атомній катастрофі. Завіса таємності привідкрита, і відомості про трагедію тридцятирічної давності стали доступні громадськості. Що ж сталося того літнього дня за тисячі кілометрів від нас на Далекому Сході, в

колишньому Радянському Союзу?

10 серпня 1985 року в бухті Чажма, під час перезарядки реактора на атомному підводному човні Тихоокеанського флоту, стався атомний вибух. Багатотонну кришку реактора відкинуто на декілька сот метрів, а десять спеціалістів, які знаходилися в реакторному відсіку, загинули миттєво. Встановити потужність рівня радіації вдалося – визначили по золотому персня, який знаходився на пальці одного із загиблих. Радіація досягла 90 тисяч рентген в годину. Побоюючись витоку інформації про цю страшну аварію та паніки серед військових і місцевих, було відключено зв'язок з населенням Чажми. У всіх військових взяли підписку про нерозголошення військової таємниці впродовж 25 років. Масштаби аварії приховувалися владою від громадськості і надалі. Лише через місяць була призначена комісія по ліквідації наслідків аварії. Комісія прийшла до висновку, що аварія на атомному реакторі підводного човна, була найбільшою на ВМФ за останні три десятиліття. Про людей, які проживали в Чажмі і отримали високі рівні радіації у висновках комісії не згадувалося. З сторони влади не проводилося ніяких лікувально-профілактичних заходів загалом та медичних оглядів цивільного населення. А в багатьох військових, учасників ліквідації аварії, вже з перших днів було відчутне погіршення стану здоров'я. Запаморочення, нудота, підвищений артеріальний тиск, втрата свідомості. Є інформація, що багато військових було комісовано з армії за станом здоров'я. Доля їх на сьогоднішній день не відома. Ось така правда.